

جهان دهکده ای بیش نیست

سمندر مشکباف

در دوران جوانی در مدرسه میخواندیم که از جمله نشانههای آخر الزمان، نزدیک شدن شهرها به یکدیگر است و شنیدن کلام یکدیگر حتی اگر گوینده در این سوی جهان باشد و شنونده در آن سوی؛ و همین نکته در مورد دیدن یکدیگر نیز مصداق داشت. تصور بر این بود که به علت فُرب روز رستاخیز جهان فشرده گردد و اینگونه دیدارها حاصل شود؛ یا آن که صحرای محشری باشد همگان از بدو خلقت تا پایان زمان در آن جمع شوند و بقیه تصورات. شاید به مخیله کسی خطور هم نمیکرد که در سیر تکاملی جامعه بشری، از وحدت خانواده به سوی وحدت قبیله و شهر و کشور، مرحله‌های هم به عنوان وحدت نوع بشر و وحدت جهانی فرا رسد که این احادیث در آن تحقق یابد و در واقع جهان به صورت دهکده‌های در آید.

این همه نتیجه ترقی و تعالی انسان است که جایگاه خویش را در جهان آفرینش بیابد و پی ببرد که واقعاً "مقام انسان بزرگ است" و به بزرگی مقامش فکر کند و عمل کند و بداند که دیگر انسانها نیز بزرگند. اما، "مقام انسان بزرگ است اگر به حق و راستی تمسک نماید

حال، که انسان پی به عظمت خویش برده و جهان را در حد دهکده‌های کوچک ساخته، آیا سزاوار است، وقتی در گوشه‌های از جهان ظلم و ستمی واقعی میشود، و دیگر انسانها، با توجه به عظمت مقام انسان، به ظالم معترض میشوند، ظالم اظهار بدارد که، "این سخن به منزله مداخله در امور داخلی من است"؟

در همان زمان که هنوز جهان بدین حد کوچک نشده بود، مگر نه آن که تمامی انسانهای جهان در مقابل ظلمی که بر سیاهپوستان افریقای جنوبی میرفت، قیام کردند و این کشور را وادار کردند مقام انسان را، ولو رنگش سیاه، پاس بدارد و نور خدا را در چهره او ببیند؟

مگر نه آن که خیراندیشان ثروتمند اروپایی سالها قبل راهی نپال شدند تا نظام بردگی را، که داغ ننگی بر پیشانی انسان قرن بیستم میدانستند و هنوز در کشور مزبور رایج بود، لغو کنند و هزینه آزادی بردگان این کشور را از کیسه فتوت پرداخت کنند؟

مگر نه آن که وقتی طالبان اقدام به نابودی آثار تاریخی نمود، کشورهای جهان آن را لطمه‌ای بر میراث فرهنگی بشر، و نه فقط اهالی افغانستان، دانستند و به این کار گروه مزبور خُرده گرفتند و معترض شدند؟ مگر نه آن که اماکن تاریخی و باستانی کشورهای مختلف توسط بونسکو در فهرست میراث فرهنگی نوع بشر ثبت میشود و آن را متعلق به کل انسانها میداند و نه فقط مایملک مردمان آن کشور و در این راه حتی هزینه هم پرداخت میکند؟

مگر نه آن که ظلم و ستم بر مسلمانان بوسنی و هرزگووین مورد اعتراض ممالک راقیه عالم واقع میشود و همه در مقابل کشور ظالم قیام میکنند تا افراد نژادپرستی را که دست به خون مردمان مظلوم آلوده‌اند بر جای خود نشانند و سپس به دست عدالت بسپارند؟

اگر تاریخ را مورد کند و کاو قرار دهیم، بسیاری از این موارد را خواهیم یافت که جهان به سرکوب انسانها در هر کشوری که بوده معترض گشته است. این وابستگی را سهل نتوان شمرد و نادیده نتوان گرفت و هر بلایی را بر سر رعیت کشور خود نتوان آورد مگر آن که انتظار اعتراض سایر انسانها را نیز داشت. من از هیچ کشوری نام نمیبرم و به هیچ حکومتی معترض نمی‌شوم، اما میگویم ندایی که امروزه بلند شده، دیگر امور داخلی و امور خارجی را مد نظر قرار نمیدهد، بلکه به بندای رسا میگوید

فِی الْحَقِيقَةِ عَالَمٌ یَّکُ وَطَنٌ مَّحْسُوبٌ اسْتِ وَ مِنْ عَلٰی الْاَرْضِ اَهْلُ اَنْ

